

עקב (422)

שָׁגַר אֶלְפִיךָ וְעִשְׁתָּרְתָּ צֶאֱנָךְ וכו'..... (י, ג)

יש ללמוד מפסוק זה דבר נפלא. "שגר" הוא לשון "נפל", ואמר הכתוב שהשי"ת מתוך אהבתו לישראל יעשה כך שאם נגזר שיהיה נפל בבעלי החיים אזי תחול הגזירה על הבקר ולא על הצאן, וכל כך למה? במסכת בכורות מבואר שבהמת הבקר אינה מושפעת חלב בעטיניה, אלא אם כן ילדה תחילה, אבל לעזים יש חלב גם בלא ולד. ועל כן אמר הכתוב שהנפל יהיה בבקר ולא בצאן, כדי שלאחר שהבהמה תפיל את עובריה, תהיה לפחות אפשרות לחלוב אותה, משום שגם לידתו של נפל קרויה ולד, ולאחר ההפלה תושפע הבהמה בחלב. אבל בצאן שדרכם להשפיע חלב גם בלא ולד, לא יהיה כל רווח מהנפל, ולכן הגזירה תהיה רק בבהמות, והם יהיו "ועשתרות צאנך", מלשון חזק, שלא תפלנה את וולדותיהן. למדנו שגם כאשר הקב"ה מעניש, הוא מטפטף את הברכה בתוך העונש, את הטיפה בתוך המכה. וברור שהדבר לא נאמר רק ביחס לברכה ולקללה, כפשוטם, אלא גם על כל דבר הנחשב אצלנו בבחינת קללה, דהיינו חפץ שאין בו כבר כל שימוש ונראה לנו שהוא כאבן שאין לה הופכין, גם שם אפשר עדיין למצוא צד של ברכה ותועלת לעולם כולו.

עלינו לשבח "דברים א" כשם המהרי"ל דיסקין

לא יִהְיֶה כָּךְ עֶקֶר וְעִקְרָה (י, יד)

"לא יִהְיֶה כָּךְ עֶקֶר וְעִקְרָה" בגימטריא: בדברי תורה (בעל הטורים). הכוונה, שכשם שהאדם מצווה לפרות ולרבות, כן מצווה עליו שיעשה פירות ופירי פירות בתורתו, בחדושי תורה, לברר הלכה ולאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא. וכמו שדרשו חז"ל (יבמות סב:): בבוקר זרע זרעך ולערב אל תנח ידיך, למד תורה בילדותו, ילמד תורה בזקנותו, כי שניהם כאחד טובים. ומי שזיכהו ה' יתברך להפיץ מעיינותיו חוצה, ועל יד כך באו אחריו תלמידי חכמים שבדור ונשארו ונתנו בדבריו, ועשו פירות ופירי פירות בהלכה, זכות הרבים תלוי בו, ועלא נאמר: "אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם".

רב עובדיה יוסף זצ"ל בספרו "משוש תבל"

וְגַם אֶת הַצִּרְעָה יִשְׁלַח ה' אֱלֹהֶיךָ בָּם עַד אֲבֹד הַנְּשָׂאִים וְהַנְּסִתִּים מִפְּנֶיךָ (ז, כ)

הצרעה, מין שרץ העוף שהיתה זורקת בהם מרה ומסרסתן ומסמאת את עיניהם בכל מקום שהיו נסתרים (רש"י). כותב הגאון רבי אברהם אדלר זצ"ל: שמעתי מפה קדוש של מרן הגה"צ בעל החפץ חיים שהעונש זה של הצרעה הגיע להם מדה כנגד מדה, שהרי הכנענים היו מבני חם בן נח שחטאו במפורש: "וירא חם אבי

כנען את ערות אביו", ולפי שחטאו בא על ידי ראיית העין, לכן נענשו בניו בעוורון. ועוד איתא בסהנדרין, לחד מ"ד שחם סירס את אביו מתוך חשש פן יולד בן רביעי ועל ידי זה יתמעט חלקו בחלוקת העולם ולפיכך נפרע הקב"ה מבניו במדה זו שהצרעה היתה זורקת בהם מרה ומסרסתם, הרי לנו עד כמה עונשי שמים מדה כנגד מדה להראות שיש דין ודיין. ספר "לחתך עליין"

פִּי לֹא עָל הַלָּחֶם לְבַדּוֹ יִהְיֶה הָאָדָם פִּי עַל כָּל מוֹצָא פִּי ה' יִהְיֶה הָאָדָם (ח, ג)

ידועים דברי קדוש ה' רבי חיים ויטאל, שהנשמה אינה ניונית ומתקיימת מכח הלחם הגשמי. כי בשעה שאמר הקב"ה: "תוצא הארץ דשא", נוצר ממאמר זה כח המקיימו, ובהעדרו, תיעדר גם גשמיות הדבר, כי הכח המקיים את פרי האדמה הוא כח רוחני. נמצא שכל מאכל מורכב מהחלק הגשמי והחלק הרוחני. גוף האדם ניוון מהחלק הגשמי שבמאכל, ואילו רוח אלוקים שבו ניוון מהחלק הרוחני שבמאכל, היינו מהכח הרוחני המקיימו. על כך אומרת התורה: "פִּי לֹא עָל הַלָּחֶם לְבַדּוֹ", החלק שבו "יִהְיֶה הָאָדָם", "פִּי עַל כָּל מוֹצָא פִּי ה'", החלק הרוחני, המחיה ומקיים את הנשמה: "יִהְיֶה הָאָדָם".

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות"

וַיַּעֲנֶךָ וַיַּרְעֶבְךָ וַיֹּאכֶלְךָ אֶת הָאֶמְן (ג, ח)

לכאורה קשה אם האכילם את המן א"כ לא היה "וַיַּעֲנֶךָ וַיַּרְעֶבְךָ"? ואפשר לומר דהכתוב מדבר באלו המחשבים עצמם לצדיקים, דאמרו חז"ל כי לצדיקים היה יורד המן בפתח ביתם, ולרשעים נפל המן רחוק מפתח ביתם והוצרכו לילך רחוק ללקט את המן, נמצא לפי זה לאלה המתגאים בעצמם לחשוב כי צדיקים המה נפל המן רחוק מפתח ביתם, והיו בושים לצאת ללקוט את המן, והמתנינו עד שכל העם לקטו, ואחר שכולם חזרו לביתם, הלכו אלה ללקוט המן שלהם, וזה הפירוש: "וַיַּעֲנֶךָ וַיַּרְעֶבְךָ", שרעבו עד שיכלו לצאת ללקוט ורק אח"כ, וַיֹּאכֶלְךָ אֶת הָאֶמְן. ספר "מטעמי שולחן שבת"

ה' שפתי תפתח", הקדמה לתפילה

פָּתִי וְעַצְמִי יָדִי עֲשֵׂה לִי אֶת הַחֵיל הַזֶּה (ח, יז)

יסוד התפילה הוא ההתבטלות למלך מלכי המלכים הקב"ה. לדעת שכל מעשי ותנועותי, האם אצליח בהם או חלילה לא, הכל תלוי ביד ה', ולכן אנו מבקשים ממנו בריאות, פרנסה, קיבוץ גלויות וכו'..., שכן כל הטוב שבעולם הלא הוא מאתו יתברך. אך מאידך כאשר אנו מבקשים מהשי"ת והוא ברוב חסדו משפיע לנו שפע

הוא רק כאשר מקיימן מאהבה, מתוך השתוקקות ושמחת הנפש. **רב רובין זצ"ל בספרו "שנים מקרא"**

הלכה: ריח התה

שקיות תה המריחים כריח הפירות ונטלם לשם ריח, אין לו לברך עליהם, דפעמים רבות שממשות הפרי אינה בתוך העלים, אלא תמצית שהתייבשה בתוך העלים, והרי זה ריח שאין לו עיקר. אולם תה צמחים שיש בתוכו עלים וצמחים המריחים, נחשב כריח שיש לו עיקר ואם נטלו לשם ריח רשאי לברך בורא מיני בשמים, אך יותר נכון שלא להריח ואם מריח עדיף שלא יברך.

ספר "הליכות ברכות" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: הערכה הנה השואה בין המצוי לרצוי

ספר "שמחלה"

חקירה: עדי קיום בממון

לא צריך אותם כלל, או שנחשב כאילו הם נמצאים, מדין הודאה בעל דין, שהרי בעל הדין תמיד נמצא. (קצות החושן רמא. א.) **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: צורך אוכל נפש: חסיד מחסידי קוצק התאונן בפני רבי מנדל, כי עול הפרנסה מקשה עליו להתעלות למדרגה שנפשו משתוקקת להגיע אליה. אמר לו הרב **מקוצק:** כתוב בתורה: שאמרו בני יעקב: "ירוד ירדנו בתחילה לשבור אוכל", בעבור אוכל נאלץ האדם מישראל לירד ירידה כלשהי מן המדרגה שבה הוא משתוקק להיות. **ספר "חד וחלק" חלק ג' (דף קז)**

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'וסי חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלום, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, סנדרין אסתר בת מרים, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוון אזויה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילון יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג'. **זיווג הגון:** יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר ולינון מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. **לעילוי נשמת:** ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מורים משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה ג'ומה, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסטרייה כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מזל אדסה בת גבי זוגונה, אברהם בן אסתר.

ברכה והצלחה ברוחניות ובגשמיות, סכנה גדולה יש בזה, והיא: שהמתפלל ייכשל בהרגשת: "פְּחִי וְעַצָּם קָדִי", ויתלה את ההצלחה בו, בתפילתו. הוא יחשוב בלבו: כמה משובחות וכמה נעימות הן תפילותי עד אשר באמת נעניתי בתפילתי. לכן מקדימים אנו קודם תפילתנו תפילה קצרה: "ה' שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך", ומהות תפילה זו להודיע ולייחס גם את כשרון הדיבור להשי"ת, כלומר, אין לי משל עצמי מאומה. גם הדיבור הוא בבחינת של: אתה ה' שפתי תפתח, וכלי שתפתח את שפתי אין לי שום אפשרות להתפלל! **רב פינקוס זצ"ל בספרו "תפארת שמשון"**

וְזָכַרְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ כִּי הוּא הִנָּתַן לָךְ פֶּחַ לַעֲשׂוֹת חֵל (מ.מ.) ביאור נחמד בפסוק זה כתב החיד"א בספרו "צוארי שלל": כתבו הראשונים, ש"אנשי חיל" פירושו, צדיקים שעשו מצוות הרבה, ומכל מצוה נברא מלאך אחד, ויש לו לכל צדיק חיל ממלאכים שנבראו מהמצוות שעשה, וכראותו כי רב חילו, יזכור כי הכל מאת ה', כי אלמלא עזרתו לא יוכל לעשות דבר. זהו שאמר הכתוב: "וְזָכַרְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ כִּי הוּא הִנָּתַן לָךְ פֶּחַ לַעֲשׂוֹת חֵל", מהמלאכים הנבראים על ידי מעשה המצוות. **ספר "ושלל לא יחסר"**

פֶּסֶל לָךְ שְׁנֵי לִוְחֹת אֲבָנִים (י. א)

עיקר עבודת השם של האדם מישראל הוא שבשום פעולה לא יתכוון לעצמו אלא רק לשם שמים. ברם, לא קלה היא זו לאדם שלא יתכוון לעצמו בה בשעה שגופו מפיק בכל זאת הנאה מן הפעולה, לפיכך עליו להשתדל על כל פנים שהכוונה הראשונה תהיה לשם שמים, ואילו הכוונה האנוכית תהיה אחרונה, בבחינת טפל. לגבי הלוחות נאמר: "פֶּסֶל לָךְ", ושם בדברה על עבודה זרה נאמר: "לא תעשה לך פסל", מלמד שאם: "פֶּסֶל לָךְ", היינו שה"לך" הוא אחרון, יוצאים מכך הלוחות. אבל אם: "לך פסל", שה"לך" הוא ראשון הרי עבודה זרה. **ספר "מענינה של תורה"**

וְהָיָה אִם שָׁמַעַתְּ תִּשְׁמָעוּ (יא. ג)

ביאר ה' "שפת אמת": אמר חז"ל (ב"ר מב. ג): כי "וְהָיָה" הוא לשון שמחה, והיינו כפי דרגת שמחתכם בעת קיום בתורה והמצוות, כך "שָׁמַעַתְּ תִּשְׁמָעוּ", תזכו להבין ולהשיג במצוות שתקיימו. כפי שאמרו חז"ל (אבות ד.ב): שכר מצוה, מצוה, כדרגת ההנאה שיש לאדם משמחת המצוה, כך זוכה הוא לקיימה יותר ויותר בשלמות. ומוסיף רבי משה פיינשטיין: פרשה זו עניינה קבלת מצוות, לכאורה בפרשה ראשונה של 'שמע' מקבל האדם על עצמו עול מלכות שמים, וממילא כלולה בזה גם קבלת עול מצוות, א"כ מה צורך יש בקבלה נוספת על המצוות. אלא שבאה התורה ללמדנו, כי לא די בקבלת מצוות מתוך "עול מלכות שמים", מתוך הכרח, אלא: "וְהָיָה אִם שָׁמַעַתְּ", קיום מעשה המצווה בשלימות

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr